

Ny lag om rätt till ledighet för att på grund av sjukdom prova annat arbete

---

Till arbetsmarknadsutskottet

Arbetsmarknadsutskottet har den 8 maj 2008 beslutat att bereda socialförsäkringsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 2007/08:151 Ny lag om rätt till ledighet för att på grund av sjukdom prova annat arbete samt eventuella följdmotioner.

Utskottets överväganden

Propositionen

Den föreslagna ledighetslagen utgör ett led i den rehabiliteringskedja med fasta hållpunkter som regeringen nyligen föreslagit i proposition 2007/08: 136 En reformerad sjukskrivningsprocess för ökad återgång i arbete.

Syftet med ledighetslagen är att underlätta för sjukskrivna att prova annat arbete och därmed att återgå i arbete. Lagen föreslås i princip vara tvingande till arbetstagarens förmån. Förslaget innebär att en arbetstagare ges rätt att vara ledig från sin anställning för att på grund av sjukdom prova annat arbete. Som villkor för ledigheten ska gälla att arbetstagaren på grund av sjukdom haft nedsatt arbetsförmåga i förhållande till sitt vanliga arbete, eller till annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjudit arbetstagaren, under en period om minst 90 dagar. Vidare krävs att arbetstagaren ingått ett anställningsavtal med en annan arbetsgivare under tiden fr.o.m. dag 91 t.o.m. dag 180 av sjukperioden.

Omfattningen av ledigheten ska motsvara omfattningen av den anställning som arbetstagaren provar. Ledigheten och den sjukperiod som ligger till grund för rätten till ledighet ska tillsammans få uppgå till högst tolv månader. En arbetstagare som begär eller tar i anspråk ledighet ska tillförsäkras skydd mot uppsägning, avskedande och försämrade anställningsförmåner eller anställningsvillkor.

I övrigt lämnas i propositionen förslag bl.a. om anmälan och beslut om ledighet liksom om återgång i arbete, skadestånd och rättegång.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2008. Vid beräkning av sjukperiod enligt lagen ska dock dagar fr.o.m. den 1 juli 2008 beaktas.

Motionerna

Sven-Erik Österberg m.fl. (s) begär i motion A16 avslag på propositionen. Enligt motionärerna har de tidigare motsatt sig regeringens förslag i proposition 2007/08:136 om försämringar i sjukförsäkringen. Eftersom förslagen i den nu aktuella propositionen är en direkt konsekvens av de tidigare förslagen motsätter de sig även införandet av en ny ledighetslag.

Även Josefin Brink m.fl. (v) begär i motion A15 avslag på propositionen. Motionärerna framhåller att de nyligen avvisat regeringens förslag om försämringar inom sjukförsäkringen som lämnats i proposition 2007/08: 136 och som går under beteckningen rehabiliteringskedja. Eftersom de förslag som nu presenterats utgör ett led i denna rehabiliteringskedja motsätter de sig förslaget till en ny ledighetslag. Dessutom anser de att det är

risk för att möjligheten till ledighet kommer att användas som påtryckningsmedel i syfte att få den som är sjukskriven att acceptera ett byte av arbete redan efter tre månaders sjukskrivning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har nyligen i betänkande 2007/08:SfU12 tillstyrkt regeringens förslag i proposition 2007/08:136 om införande av en rehabiliteringskedja. Rehabiliteringskedjan innebär bl.a. att under de första 90 dagarna av en sjukperiod ska Försäkringskassan bedöma om den försäkrade har förmåga att klara sitt vanliga arbete eller annat lämpligt arbete som arbetsgivaren tillfälligt erbjuder. Från och med dag 91 i sjukperioden ska Försäkringskassan även beakta om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Från och med dag 181 ska dessutom bedömas om den försäkrade kan försörja sig själv genom förvärvsarbete på den reguljära arbetsmarknaden i övrigt eller genom annat lämpligt arbete som är tillgängligt för honom eller henne. I proposition 2007/08:136 föreslås också att sjukpenningen tidsbegränsas, att en s.k. förlängd sjukpenning införs och att tidsbegränsad sjukersättning inte längre ska kunna beviljas. Huvuddelen av förslagen avses träda i kraft den 1 juli 2008.

Rehabiliteringskedjans andra steg, dvs. dag 91–180 i sjukperioden, innebär flera alternativ för en försäkrad som inte kan fortsätta sitt vanliga arbete. Det handlar om omplacering hos den vanliga arbetsgivaren eller att med hjälp av Arbetsförmedlingen söka arbete med bibehållen sjukpenning. Dessutom gäller redan i dag att arbetslöshetsersättning med stöd av 19 a § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring kan lämnas till personer som beviljats tjänstledighet utan lön och som av hälsoskäl inte kan återgå vare sig till tidigare arbete eller till annat arbete hos sin arbetsgivare. Tjänstledigheten kräver dock i det fallet arbetsgivarens medgivande.

Det finns naturligtvis arbetsgivare som redan i dag beviljar de anställda tjänstledigt om de på grund av sjukdom behöver prova på ett annat arbete. Någon ovillkorlig rätt till tjänstledighet i en sådan situation finns emellertid inte. Utskottet välkomnar därför den föreslagna ledighetslagen som kommer att tillföra ytterligare en länk till rehabiliteringskedjan. Eftersom ledighetslagen ger den enskilde trygghet att våga prova andra och mer lämpliga arbetsuppgifter hos en annan arbetsgivare kan den för många innebära en viktig väg tillbaka till arbetslivet.

Utskottet delar regeringens uppfattning att anställningsavtalet ska ha ingåtts under en period som begränsas till dag 91–180 i sjukperioden då motivet för att införa en rehabiliteringskedja är att sjukskrivningsprocessen ska effektiviseras för att därigenom ge bättre drivkrafter för återgång i arbete. Om den försäkrade får möjlighet att dröja med att ingå sådant avtal befarar utskottet att sjukperioden i onödan skulle komma att förlängas. Därtill måste hänsyn tas även till arbetsgivarens intressen. Några hinder för en arbetsgivare att bevilja tjänstledighet efter dag 180 i sjukperioden finns inte.

Utskottet har inte något att invända mot att sjukperioder sammanläggs när det gäller att beräkna hur lång tid arbetsförmågan varit nedsatt utan ser det snarast som en fördel att det sker enligt samma regler som föreslås gälla för rehabiliteringskedjan i proposition 2007/08:136. Inte heller har utskottet något att erinra mot att ledighetens längd begränsas till tolv månader, den aktuella sjukperioden inräknad.

Utskottet konstaterar att anställningsskyddet för arbetstagare inte kommer att förändras till följd av regeringens förslag och att inte heller arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar kommer att påverkas därav.

Med det anförda anser utskottet att arbetsmarknadsutskottet bör tillstyrka regeringens förslag och avstyrka motionerna A15 och A16.

Stockholm den 22 maj 2008

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (m), Veronica Palm (s), Helena Rivière (m), Ronny Olander (s), Lars-Arne Staxäng (m), Siw Wittgren-Ahl (s), Ulf Nilsson (fp), Kurt Kvarnström (s), Mats G Nilsson (m), Göte Wahlström (s), Mikael Cederbratt (m), Kalle Larsson (v), Fredrick Federley (c), Patrik Björck (s), Eva Johnsson (kd), Lennart Pettersson (c) och Bodil Ceballos (mp).

Avvikande mening

Ny ledighetslag (s, v)

Veronica Palm (s), Ronny Olander (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Kurt Kvarnström (s), Göte Wahlström (s), Kalle Larsson (v) och Patrik Björck (s) anför:

Vi har tidigare avvisat de försämringar i sjukförsäkringen som regeringen föreslagit i proposition 2007/08:136 och som går under beteckningen rehabiliteringskedjan. Den innebär bl.a. att krav ensidigt riktas mot den enskilde och inte mot andra rehabiliteringsaktörer, t.ex. arbetsgivarna. Regeringens förslag i den nu aktuella propositionen är en direkt konsekvens av förslaget om en rehabiliteringskedja. Vi befärar att möjligheten till ledighet kommer att användas för att sätta press på dem som varit sjukskrivna i tre månader att acceptera byte av arbete. Detta innebär i sin tur att arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar urholkas ytterligare.

Särskilt yttrande

Ny ledighetslag (mp)

Bodil Ceballos (mp) anför:

Vi är positiva till en utökad rätt till tjänstledighet för den som på grund av sjukdom behöver prova på ett annat arbete. Vi ifrågasätter dock den tydliga kopplingen till förslaget i proposition 2007/08:136 om en förändrad sjukskrivningsprocess.